

Revisionsrapport

Kommunala aktivitets- ansvaret för ungdomar mellan 16-19 år samt förverkligande av DUA- överenskommelsen

Josefine Palmqvist
Schultz

December 2016

Svenljunga kommun

Innehåll

Sammanfattning	4
1. Inledning	9
1.1. Bakgrund	9
1.2. Syfte och Revisionsfråga.....	9
1.3. Revisionskriterier	10
1.3.1. Skollag (2010:800)	10
1.3.2. Skolverkets föreskrifter SKOLFS 2015:28	10
1.3.3. Skolverkets föreskrifter SKOLFS 2015:62	11
1.3.4. Delegationen för unga till arbete (DUA).....	11
1.4. Kontrollmål kopplade till det kommunala aktivitetsansvaret	12
1.5. Kontrollmål kopplade till DUA-överenskommelsen.....	12
1.6. Metod och avgränsning	13
2. Iakttagelser och bedömningar	14
2.1. Kontrollmål 1 KAA – Ändamålsenliga styrande dokument med mål, riktlinjer och rutiner som regelbundet följs upp och revideras	14
2.1.1. Iakttagelser	14
2.1.2. Bedömning.....	15
2.2. Kontrollmål 2 KAA- Tillräcklig uppföljning, utvärdering och återrapportering av aktivitetsansvaret och dess effekter.....	15
2.2.1. Iakttagelser	15
2.2.2. Bedömning.....	16
2.3. Kontrollmål 3 KAA- Tydlig och ändamålsenlig ansvarsfördelning för arbetet.....	16
2.3.1. Iakttagelser	16
2.3.2. Bedömning.....	17
2.4. Kontrollmål 4 KAA- Tillräckliga kartläggningar samt registerhållning av de ungdomar som omfattas.....	18
2.4.1. Iakttagelser	18
2.4.2. Bedömning.....	18
2.5. Kontrollmål 5 KAA- Individuella åtgärder i tillräcklig omfattning.....	19
2.5.1. Iakttagelser	19
2.5.2. Bedömning.....	19
2.6. Kontrollmål 6 KAA- Tillfredsställande dokumentation av det kommunala aktivitetsansvaret.....	20
2.6.1. Iakttagelser	20
2.6.2. Bedömning.....	20
2.7. Kontrollmål 7 KAA- Tillräckliga resurser för arbetet.....	21
2.7.1. Iakttagelser	21

2.7.2.	Bedömning.....	21
2.8.	Kontrollmål 8 KAA- Tillfredsställande samverkan mellan interna och externa aktörer	22
2.8.1.	Iakttagelser	22
2.8.2.	Bedömning.....	22
2.9.	Kontrollmål 1 DUA- Relevanta styrdokument som reglerar syfte, mål och målgrupp.....	22
2.9.1.	Iakttagelser	22
2.9.2.	Bedömning.....	24
2.10.	Kontrollmål 2 DUA- Uppsatta mål som är rimliga att nå	24
2.10.1.	Iakttagelser	24
2.10.2.	Bedömning.....	25
2.11.	Kontrollmål 3 DUA- Insatsen bedrivs ändamålsenligt och effektivt	25
2.11.1.	Iakttagelser	25
2.11.2.	Bedömning.....	26
2.12.	Kontrollmål 4 DUA- Tillräcklig uppföljning, mätning och utvärdering av resultat och effekter	26
2.12.1.	Iakttagelser	26
2.12.2.	Bedömning.....	27
2.13.	Kontrollmål 5 DUA- Tydlig och ändamålsenlig ansvars- och arbetsfördelning i den interna och externa organisationen.....	27
2.13.1.	Iakttagelser	27
	Bedömning.....	28
2.14.	Kontrollmål 6 DUA- Fungerande samverkan mellan överenskommelsens parter	28
2.14.1.	Iakttagelser	28
2.14.2.	Bedömning.....	29
2.15.	Kontrollmål 7 DUA- Återrapportering av resultat och effekter till kommunstyrelsen samt samverkansnämnd arbetsmarknad (gemensam med Tranemo)	29
2.15.1.	Iakttagelser	29
2.15.2.	Bedömning.....	29
2.16.	Kontrollmål 8 DUA- Ekonomisk ansvarsfördelning.....	30
2.16.1.	Iakttagelser	30
2.16.2.	Bedömning.....	30
2.17.	Kontrollmål 9 DUA- Ekonomisk uppföljning och kontroll över verksamhetens kostnader i förhållande till budget	30
2.17.1.	Iakttagelser	30
2.17.2.	Bedömning.....	30
3.	Revisionell bedömning.....	32
3.1.	Rekommendationer.....	32

Sammanfattning

Från och med 1 januari 2015 skärptes skollagen och det blev tydligare att en kommun löpande under året ska hålla sig informerad om hur en grupp av kommunens ungdomar är sysselsatta. Det gäller ungdomar som gått ut grundskolan eller motsvarande men inte fyllt 20 år och som varken går eller har fullföljt utbildning på ett nationellt program i en gymnasieskola eller en gymnasiesärskola eller motsvarande utbildning.

Revisorerna har utifrån sin bedömning av väsentlighet och risk beslutat att genomföra en granskning avseende hur kommunen fullgör sitt aktivitetsansvar (KAA).

Delegationen för Unga till arbete (DUA) har regeringens uppdrag att främja statlig och kommunal samverkan och utveckla nya samverkansformer för att minska ungdomsarbetslösheten. Under 2015 beslutade kommunstyrelsen om en avsiktsförklaring¹ för att utarbeta en lokal överenskommelse mellan kommunen och Arbetsförmedlingen.

Revisorerna har utifrån sin bedömning av väsentlighet och risk beslutat att genomföra en granskning avseende hur kommunen realiserar överenskommelsen.

Granskningen omfattar enligt ovan två delar. Dels en granskning av det kommunala aktivitetsansvaret, dels en granskning av kommunens arbete med DUA-överenskommelsen. I Svenljunga kommun är barn- och utbildningsnämnden ansvarig för det kommunala aktivitetsansvaret. Kommunstyrelsen har tagit fram avsiktsförklaringen gällande framtagande av DUA-överenskommelse och ansvarig nämnd är samverkansnämnd arbetsmarknad (gemensam med Tranemo).

Revisionsfrågan

- Har barn- och utbildningsnämnden säkerställt en ändamålsenlig planering, styrning och uppföljning av KAA-verksamheten i enlighet med skollagens krav inklusive samverkan med kommunstyrelsen i dessa frågor?
- Har kommunstyrelsen samt samverkansnämnd arbetsmarknad (gemensam med Tranemo) säkerställt en ändamålsenlig planering av DUA-överenskommelsen för att möjliggöra realisering, styrning och uppföljning av överenskommelsen?

Revisionell bedömning

Vår samlade bedömning relaterat till det kommunala aktivitetsansvaret är att barn- och utbildningsnämnden inte helt säkerställt en ändamålsenlig planering, styrning och uppföljning av verksamheten i enlighet med skollagens krav i dessa frågor.

Vår samlade bedömning kopplat till DUA-överenskommelsen är att kommunstyrelsen samt samverkansnämnd arbetsmarknad (gemensam med Tranemo) inte helt säkerställt en ändamålsenlig planering av DUA-överenskommelsen för att möjliggöra realisering, styrning och uppföljning av överenskommelsen.

¹Kommunstyrelsens protokoll 2015-06-01, diarienummer 2015.125 042

Kontrollmål 1 KAA–Finns det ändamålsenliga styrande dokument med mål, riktlinjer och rutiner som regelbundet följs upp och revideras?

Det finns ett lokalt samverkansavtal som är daterat 2 september 2016 och reglerar ansvarsförhållandena mellan vuxenutbildningen och arbetsmarknadsenheten. Därutöver finns bl.a. ett internt dokument som beskriver de olika delarna inom KAA-verksamheten såsom struktur, organisation och mål samt utvecklingsområden. Detta dokument är inte dokumenterat men är framtaget på uppdrag av förvaltningschefen i september 2016. Under perioden 2015 samt januari t.o.m. augusti 2016 har det därför inte funnits ändamålsenliga styrande dokument. Därefter har ett arbete enligt ovan påbörjats som ger en grund för framtida ändamålsenliga styrande dokument.

Kontrollmål 2 KAA–Genomförs en tillräcklig uppföljning och utvärdering av aktivitetsansvaret och dess effekter samt en återrapportering av resultaten till barn- och utbildningsnämnden?

Under perioden för granskningen, d.v.s. 2015 fram t.o.m. oktober 2016 har ingen samlad uppföljning, utvärdering eller återrapportering av aktivitetsansvaret och dess effekter skett.

Kontrollmål 3 KAA–Finns det en tydlig och ändamålsenlig ansvarsfördelning för arbetet?

Ansvarsfördelningen bedöms vara ändamålsenlig utifrån att de flesta ungdomar i målgruppen nås av kommunen. Däremot finns ett behov av tydliggörande av de funktioner som ingår i KAA-verksamheten genom exempelvis en processkartläggning inklusive ett årshjul som inkluderar interna och externa samverkansparter.

Kontrollmål 4 KAA–Genomförs tillräckliga kartläggningar samt registerhållning av de ungdomar som omfattas av aktivitetsansvaret?

Två funktioner har under granskningsperioden arbetat med inrapporteringen till SCB och därutöver har rektor kvalitetssäkrat materialet innan inskick. Ekonom/förvaltningssekreterares listor har också utgjort en del av grundmaterialet. Under granskningsperioden har det identifierats utvecklingsområden som kommunen efter påpekande från SCB korrigerat.

Kontrollmål 5 KAA–Erbjuds ungdomarna individuella åtgärder i tillräcklig omfattning?

I Svenljunga kommun kan ungdomarna i målgruppen erbjudas individuella åtgärder i tillräcklig omfattning, mycket tack vare en välfungerande samverkan inom kommunen.

Kontrollmål 6 KAA–Skер en tillfredsställande dokumentation av det kommunala aktivitetsansvaret?

Dokumentation är ett utvecklingsområde som under granskningsperioden inte skett helt tillfredsställande i Svenljunga kommun.

Kontrollmål 7 KAA–Finns tillräckliga resurser för arbetet?

Det bedöms finnas tillräckliga resurser för det kommunala aktivitetsansvaret men det är av vikt att i budgeten för barn- och utbildningsförvaltningen tydliggöra vilka medel som är öronmärkta för kommunens åtagande.

Kontrollmål 8 KAA–Finns en tillfredsställande samverkan mellan interna och externa aktörer?

Samverkan bedöms fungera väldigt väl i Svenljunga kommun med fr.a. interna samverkansaktörer. Det finns utmaningar kopplat till samverkan med en del skolor som inte rapporterar in frånvaro till hemkommunen men denna utmaning är lyft i Sjuhärad och kommer också att hanteras på ett annat sätt genom implementeringen av det kommande it-stödsystemet IST.

Kontrollmål 1 DUA–Finns relevanta styrdokument som reglerar exempelvis syfte, mål och målgrupp för insatsen?

I den lokala överenskommelsen som skickats in till DUA framkommer syfte och målgrupp med insatsen, liksom målformuleringar. Överenskommelsen är dock formulerad på en övergripande nivå och behöver därför konkretiseras och kompletteras för att kunna fungera fullt ut som styrdokument.

Kontrollmål 2 DUA–Bedöms de uppsatta målen vara rimliga att nå?

Nivåerna på indikatorerna bedöms vara rimliga men det finns frågetecken kring huruvida indikatorerna mäter det som målformuleringarna önskar mäta. Därutöver saknas en könsdimension i målformuleringarna.

Kontrollmål 3 DUA–Bedrivs insatsen på ett ändamålsenligt och effektivt sätt?

Det har funnits utmaningar kopplat till bemanning på samverkanskontoren p.g.a. personalomsättning hos arbetsförmedlingen. De resurser och insatser som kan erbjudas målgruppen ses dock som ändamålsenliga utifrån de formulerade målen.

Kontrollmål 4 DUA–Finns tillräcklig uppföljning, mätning och utvärdering av resultat och effekter?

Det har inte gjorts en tillräcklig uppföljning, mätning och utvärdering av resultat och effekter. Samtidigt har antalet deltagare varit få under granskningsperioden men utifrån ambitionen med större antal deltagare framöver är det av vikt att säkerställa en tillräcklig resultatuppföljning och utvärdering.

Kontrollmål 5 DUA–Finns en tydlig och ändamålsenlig ansvars- och arbetsfördelning i den interna och externa organisationen?

DUA-verksamhetens fokus, d.v.s. att samla de funktioner som har en koppling till målgruppen från såväl kommunerna som Arbetsförmedling inom samma lokal (i respektive kommun) och arbeta gemensamt stöttande gentemot den unga, ser vi som ändamålsenligt. Samtidigt finns behov av att tydliggöra de olika funktionernas roller och ansvarsområden kopplat till DUA-överenskommelsen.

Kontrollmål 6 DUA–Finns en fungerande samverkan mellan överenskommelsens parter?

Samverkan bedöms vara välfungerande och grunda sig i att mycket tid lagts på att fastställa arbetsmarknadsenhetens gemensamma värdegrund.

Kontrollmål 7 DUA–Vilken återrapportering av resultat och effekter sker till kommunstyrelsen samt samverkansnämnd arbetsmarknad (gemensam med Tranemo)?

Sedan överenskommelsen trädde i kraft (2015-11-09) har det inte gjorts någon politisk återrapportering av resultat och effekter, vare sig till kommunstyrelse eller samverkansnämnd arbetsmarknad, då kommunen inväntar siffror från arbetsförmedlingen.

Kontrollmål 8 DUA–Hur ser den ekonomiska ansvarsfördelningen ut?

I överenskommelsen söktes 805 tkr för att finansiera en SYV (studie- och yrkesvägledare på deltid) och en koordinator under åren 2016, 2017 och 2018. Men utöver de 200 tkr som kommunen redan hade beviljats för att ta fram överenskommelsen beviljades inte de sökta medlen. Den ekonomiska ansvarsfördelningen bedöms ha varit fungerande och relativt enkel att genomföra.

Kontrollmål 9 DUA–Hur ser den ekonomiska uppföljningen och kontrollen över verksamhetens kostnader i förhållande till budget ut?

Givet att statsbidragen endast blev 200 tkr ser vi inget fortsatt behov av ekonomisk uppföljning och kontroll över verksamhetens kostnader i förhållande till DUA-överenskommelsens budget. Däremot är det av fortsatt stor vikt att ekonomisk uppföljning sker enligt gängse styrmodell av linjeverksamhetens kostnader och budget eftersom det är denna verksamhet som bekostar realiseringen av åtagandena i överenskommelsen.

Rekommendationer kopplade till det kommunala aktivitetsansvaret

- Barn- och utbildningsnämnden bör säkerställa att ändamålsenliga dokument med mål och fastställda rutiner och riktlinjer finns för det kommunala aktivitetsansvaret.
- Barn- och utbildningsnämnden bör därutöver säkerställa att verksamhetens styrande dokument följs upp med jämna mellanrum.
- Barn- och utbildningsnämnden bör även utreda vilka insatser/åtgärder som når önskad effekt på individ- och grupp nivå.
- Barn- och utbildningsnämnden bör likaså tydliggöra ansvars- och rollfördelningen och i linje med detta arbete ta fram ett årshjul som klargör vem som gör vad när kopplat till det kommunala aktivitetsansvaret.
- Barn- och utbildningsnämnden bör också säkerställa att det finns standardiserade tillvägagångssätt för inledande kontakt med målgruppen.
- Barn- och utbildningsnämnden bör vidare säkerställa att det finns lokalt anpassade skriftliga rutiner och lathundar för kartläggning och registerhållning.
- Barn- och utbildningsnämnden bör även säkerställa att det finns tillgänglig information om det kommunala aktivitetsansvaret riktad mot målgruppen och målgruppens vårdnadshavare.
- Barn- och utbildningsnämnden bör dessutom fastställa att det sker en sammanhållen tillfredsställande dokumentation av kommunens insatser och åtaganden kopplat till det kommunala aktivitetsansvaret.
- Barn- och utbildningsnämnden bör därutöver förtydliga vilka budgetmässiga resurser som används inom nämndens ansvarsområden för att säkerställa kommunens åtagande kopplat till det kommunala aktivitetsansvaret.

Rekommendationer kopplade till DUA

- Kommunstyrelsen och samverkansnämnd arbetsmarknad bör i samråd säkerställa att de valda indikatorerna har en tydlig koppling till de valda målformuleringarna och därigenom kan sägas mäta måluppfyllelse.
- Kommunstyrelsen och samverkansnämnd arbetsmarknad bör också i samråd säkerställa framtagande av tydlig struktur som möjliggör tillräcklig uppföljning, mätning och utvärdering av resultat och effekter och därigenom möjliggör aktiv styrning av DUA-verksamheten.
- Kommunstyrelsen och samverkansnämnd arbetsmarknad bör därutöver i samråd säkerställa framtagande av en processkarta som tydliggör ansvar och roller för de olika funktioner, organisationer och insatser som innefattas av DUA-verksamheten.
- Kommunstyrelsen och samverkansnämnd arbetsmarknad bör även i samråd efterfråga en ändamålsenlig löpande rapportering och analys avseende DUA-verksamheternas målgrupp, insatser och resultat.

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Från och med 1 januari 2015 skärptes skollagen och det blev tydligare att en kommun löpande under året ska hålla sig informerad om hur en grupp av kommunens ungdomar är sysselsatta. Det gäller ungdomar som gått ut grundskolan eller motsvarande men inte fyllt 20 år och som varken går eller har fullföljt utbildning på ett nationellt program i en gymnasieskola eller en gymnasiesärskola eller motsvarande utbildning.

I ansvaret ingår att kommunerna ska erbjuda de ungdomar som berörs lämpliga individuella åtgärder. Kommunerna ska dokumentera sina insatser på lämpligt sätt och föra ett register över de ungdomar som omfattas av ansvaret.

Under 2015 utkom Skolverket med allmänna råd avseende insamling av uppgifter för uppföljning och utvärdering avseende det kommunala aktivitetsansvaret. I januari 2016 utkom ytterligare allmänna råd. Dessa innefattade innehållet i kommunens dokumentation av insatser samt innehållet i kommunens aktivitetsansvar.

Revisorerna har utifrån sin bedömning av väsentlighet och risk beslutat att genomföra en granskning avseende hur kommunen fullgör sitt aktivitetsansvar.

Delegationen för unga till arbete (DUA) har regeringens uppdrag att främja statlig och kommunal samverkan och utveckla nya samverkansformer för att minska ungdomsarbetslösheten. Under 2015 beslutade kommunstyrelsen att en lokal överenskommelse mellan kommunen och Arbetsförmedlingen skulle utarbetas.

Revisorerna har utifrån sin bedömning av väsentlighet och risk beslutat att genomföra en granskning avseende hur kommunen realiserar överenskommelsen.

Granskningen omfattar enligt ovan två delar. Dels en granskning av det kommunala aktivitetsansvaret, dels en granskning av kommunens arbete med DUA-överenskommelsen. I Svenljunga kommun är barn- och utbildningsnämnden ansvarig för det kommunala aktivitetsansvaret. Kommunstyrelsen har tagit fram avsiktsförklaringen gällande framtagande av DUA-överenskommelse² och ansvarig nämnd är samverkansnämnd arbetsmarknad (gemensam med Tranemo).

1.2. Syfte och Revisionsfråga

Syftet med granskningen är att besvara följande revisionsfrågor:

Har barn- och utbildningsnämnden säkerställt en ändamålsenlig planering, styrning och uppföljning av verksamheten inom det kommunala aktivitetsansvaret i enlighet med skollagens krav?

²Kommunstyrelsens protokoll 2015-06-01, diarienummer 2015.125 042

Har kommunstyrelsen samt samverkansnämnd arbetsmarknad (gemensam med Tra-nemo) säkerställt en ändamålsenlig planering av DUA-överenskommelsen för att möjliggöra realisering, styrning och uppföljning av överenskommelsen?

1.3. Revisionskriterier

1.3.1. Skollag (2010:800)

Skollagens 29:e kapitel 9 paragraf handlar om kommunens aktivitetsansvar. Enligt den omfattar en kommuns aktivitetsansvar ungdomar i kommunen som

- har fullgjort sin skolplikt (gått ut grundskolan)
- inte har fyllt 20 år
- inte genomför utbildning på nationella program i gymnasieskola eller gymnasie-särskola eller motsvarande utbildning
- inte har fullföljt utbildning på nationella program i gymnasieskola eller gymnasie-särskola eller motsvarande utbildning

För att det ska anses att en elev har fullföljt ett nationellt program ska det ha utfärdats ett examensbevis. För att få ett examensbevis ska eleven ha betyg från alla kurser, och på det gymnasiearbete, som ingår i elevens individuella studieplan. En elev som endast erhållit ett studiebevis ingår således i det kommunala aktivitetsansvaret. Studiebevis utfärdas till en elev som inte uppfyller kraven för examen.³

Enligt det kommunala aktivitetsansvaret ska en kommun:

- löpande under året hålla sig informerad om hur de ungdomarna som omfattas av aktivitetsansvaret är sysselsatta
- erbjuda de ungdomar som berörs lämpliga individuella åtgärder
- i första hand erbjuda åtgärder som syftar till att motivera den enskilde att påbörja eller återuppta en utbildning
- dokumentera sina insatser på lämpligt sätt
- föra ett register över de ungdomar som omfattas av ansvaret

I 15:e och 18:e kapitlet finns allmänna bestämmelser om gymnasieskolan respektive gymnasiesärskolan. Enligt dessa ska en skola med annan huvudman än hemkommunen snarast meddela hemkommunen när en elev börjar eller slutar vid skolan. Skolan ska även meddela hemkommunen om en elev som inte fyllt 20 år är frånvarande i betydande utsträckning utan giltigt skäl. Skolans skyldighet att ge stöd eller särskilt stöd till elever påverkas inte av skyldigheten att upplysa kommunen om frånvaro.

1.3.2. Skolverkets föreskrifter SKOLFS 2015:28

Skolverkets föreskrifter om insamling av uppgifter för uppföljning och utvärdering av det kommunala aktivitetsansvaret, SKOLFS 2015:28, trädde ikraft den första juli 2015.

³ <http://www.skolverket.se/regelverk/skollagen-och-andralagar/kommunernas-aktivitetsansvar-for-ungdomar-1.229260> (avläst 2016-11-08).

Föreskrifterna innehåller bestämmelser om vilka uppgifter som en kommun ska lämna till Skolverket avseende det kommunala aktivitetsansvaret. Syftet är att följa upp och utvärdera hur kommunen uppfyller sina skyldigheter. Två gånger per år ska uppgifter lämnas, senast den 1 september för årets första halvår och senast den 1 februari för föregående års andra halvår. För varje individ som omfattas av aktivitetsansvaret ska ett antal uppgifter lämnas kring aktuella individers sysselsättning eller vilka åtgärder som erbjudits eller pågår.

1.3.3. Skolverkets föreskrifter SKOLFS 2015:62

Skolverkets allmänna råd om kommunernas aktivitetsansvar för ungdomar, SKOLFS 2015:62, beslutades i december 2015 och ska därefter följas så till vida att det inte går att visa att verksamheten uppfyller kraven i lagstiftningen på annat sätt.

Syftet med de nya råden är att aktivitetsansvaret ska bli likvärdigt och av hög kvalitet. De allmänna råden anger vad hemkommunen bör göra kopplat till styrande lagar och förordningar. I föreskriften anges att kommunen ska arbeta med att styra och leda arbetet genom en ändamålsenlig organisation med tydlig ansvarsfördelning och en strukturerad handlingsplan för arbetet med aktivitetsansvaret. Kommunerna ska även skapa förutsättningar för intern och extern samverkan. Kommunerna ska därutöver löpande identifiera, informera och kontakta de ungdomar som ingår i det kommunala aktivitetsansvaret och skapa fungerande rutiner för att identifiera målgruppen. Lämpliga individuella åtgärder ska likaså erbjudas till målgruppen. Dessa ska även dokumenteras. Avslutningsvis ska kommunerna också ha rutiner för att inhämta uppgifter och föra register över de ungdomar som tillhör målgruppen för aktivitetsansvaret.

1.3.4. Delegationen för unga till arbete (DUA)

I december 2014 fattade regeringen beslut om inrättande av en särskild delegation riktad mot lokala insatser för att minska ungdomsarbetslösheten. Delegationen benämns Delegationen för unga till arbete (DUA). Delegationen ska arbeta för att stärka statlig och kommunal samverkan och utveckling av nya samverkansformer som ska bidra till att minska ungdomsarbetslösheten. Lokala överenskommelser mellan kommuner och Arbetsförmedling är delegationens främsta verktyg för att stärka samverkan. För att främja utarbetande och realiserande av lokala överenskommelser fördelar DUA statsbidrag. För att ge kommunerna ökade möjligheter att utarbeta lokala överenskommelser beviljades upp till 200 tkr i medel till de kommuner som före den 30 juni 2015 hade inkommit med en avsiktsförklaring om att senast den 31 december 2015 ingå en lokal överenskommelse.

287 av landets kommuner har ingått lokala överenskommelser med Arbetsförmedlingen (det är även möjligt att inkludera andra parter i en lokal överenskommelse, flera kommuner kan också gå samman i en gemensam överenskommelse). I de lokala överenskommelserna ska framgå vad kommunerna avser åstadkomma i samverkan kopplat till att minska ungdomsarbetslösheten samt vilka mål verksamheterna ska åstadkomma. I alla överenskommelser ingår även en kommunal kartläggning av målgruppen unga i åldern 16-24 år som varken arbetar eller studerar eller som är undersysselsatta. Denna kartläggning ska revideras årligen av kommun och Arbetsförmedling. I en bilaga till överenskommelsen ska också budget för de samverkande verksamheterna samt tänkt finansiering (kommun, Arbetsförmedling, DUA) framgå. Delegationen fattar därefter beslut om eventuellt statsbidrag utifrån den lokala överenskommelsen. Beslutet är inte möjligt att överklaga. I beslutet

från delegationen rörande statsbidrag framgår också när redovisning av hur beviljade medel har använts ska inkomma till delegationen.

Delegationens uppdrag ska slutredovisas till regeringen senast den 28 februari 2018.⁴

1.4. *Kontrollmål kopplade till det kommunala aktivitetsansvaret*

- Finns det ändamålsenliga styrande dokument med mål, riktlinjer och rutiner som regelbundet följs upp och revideras?
- Genomförs en tillräcklig uppföljning och utvärdering av aktivitetsansvaret och dess effekter samt en återrapportering av resultaten till barn- och utbildningsnämnden?
- Finns det en tydlig och ändamålsenlig ansvarsfördelning för arbetet?
- Genomförs tillräckliga kartläggningar samt registerhållning av de ungdomar som omfattas av aktivitetsansvaret?
- Erbjuds ungdomarna individuella åtgärder i tillräcklig omfattning?
- Sker en tillfredställande dokumentation av det kommunala aktivitetsansvaret?
- Finns tillräckliga resurser för arbetet?
- Finns en tillfredsställande samverkan mellan interna och externa aktörer?

1.5. *Kontrollmål kopplade till DUA-överenskommelsen*

- Finns relevanta styrdokument som reglerar exempelvis syfte, mål och målgrupp för insatsen?
- Bedöms de uppsatta målen vara rimliga att nå?
- Bedrivs insatsen på ett ändamålsenligt och effektivt sätt?
- Finns tillräcklig uppföljning, mätning och utvärdering av resultat och effekter?
- Finns en tydlig och ändamålsenlig ansvars- och arbetsfördelning i den interna och externa organisationen?
- Finns en fungerande samverkan mellan överenskommelsens parter?
- Vilken återrapportering av resultat och effekter sker till kommunstyrelsen samt samverkansnämnd arbetsmarknad (gemensam med Tranemo)?

⁴ www.dua.se (avläst 2016-10-10)

- Hur ser den ekonomiska ansvarsfördelningen ut?
- Hur ser den ekonomiska uppföljningen och kontrollen över verksamhetens kostnader i förhållande till budget ut?

1.6. Metod och avgränsning

Granskningen har genomförts genom:

- Analys av relevanta styrande/stödjande dokument avseende det kommunala aktivitetsansvaret och DUA-överenskommelsen
- Intervju med kommunchef
- Intervju med arbetsmarknadschef
- Intervju med samordnare arbetsmarknadsenheten
- Intervju med förvaltningschef barn- och utbildning
- Intervju med rektor Lärcentrum
- Intervju med elevcoach/IM-samordnare samt SYV

Rapporten har faktakontrollerats i verksamheten och kvalitetssäkrats internt enligt vår modell för att säkerställa god kvalitet. Granskningen avgränsas till 2015 samt fram till tidpunkten för granskningen i oktober 2016.

2. Iakttagelser och bedömningar

2.1. Kontrollmål 1 KAA – Ändamålsenliga styrande dokument med mål, riktlinjer och rutiner som regelbundet följs upp och revideras

2.1.1. Iakttagelser

Rektor för vuxenutbildning har tillsammans med arbetsmarknadschef tagit fram en ”Lokal överenskommelse kring stöd till ungdomar 16-20 år som inte går ett nationellt program på gymnasieskolan”. Dokumentet är daterat 2 september 2016 och reglerar ansvarsförhållandena mellan vuxenutbildningen och arbetsmarknadsenheten för denna målgrupp. För perioden efter dokumentets framtagande, d.v.s. efter 2 september 2016 är det tydligt utifrån ett övergripande perspektiv vilken verksamhet (vuxenutbildning respektive arbetsmarknadsenheten) som ska ansvara för vilka delar kopplat till KAA-verksamheten. Vuxenutbildningens rektor ansvarar för att ungdomarna inom målgruppen har en meningsfull sysselsättning men för de ungdomar där studier av någon anledning inte är aktuellt ansvarar arbetsmarknadsenheten för individuell sysselsättning och uppföljning. Dessförinnan har detta dock inte funnits på prant.

Samma sak gäller för det interna arbetsdokument som tagits fram av de funktioner som arbetar med och ansvarar för KAA i Svenljunga kommun på uppdrag av förvaltningschefen (vilket inte framkommer på själva dokumentet, utan i genomförda intervjuer). D.v.s. det arbetsdokument som beskriver de olika delarna inom KAA-verksamheten såsom struktur, organisation och mål samt utvecklingsområden som togs fram i september 2016. I intervju med förvaltningschef framkommer att dokumentet blev ett resultat av ett arbetsmöte som syftade till att göra en uppföljning kring struktur, samverkan och rutiner för det löpande arbetet kopplat till det kommunala aktivitetsansvaret. Utifrån samma intervju framkommer att de mål och indikatorer som formuleras i dokumentet är förslag framtagna på tjänstemannanivå. Det är därmed inte klarlagt vilka mål och indikatorer som ska användas framöver. Därutöver har vi inte tagit del av några politiskt formulerade mål knutna till verksamheten. Vare sig under 2015 eller 2016. Däremot återfinns i kommunens årsredovisning för år 2015⁵ ett övergripande målområde med koppling till det kommunala aktivitetsansvaret som kommunfullmäktige fastställt: god vård, skola, omsorg. Inom detta område kan KAA-målgruppen och verksamheten omfattas inom mål 6 och 7 som handlar om att öka ungdomars möjligheter till god sysselsättning. I analysen från barn- och utbildningsnämnden nämns dock ingenting specifikt om det kommunala aktivitetsansvaret.⁶

Det finns också ett dokument som är daterat i maj 2016 som är en rutin som knyter an till samverkansavtalet för gymnasieutbildning i Sjuhärads kommunalförbund. I denna rutin

⁵ Svenljunga kommun, årsbokslut 2015.

⁶ Ibid, s. 13-15.

beskrivs bl.a. hur hemkommunen ska bli informerad av mottagande gymnasieskola vid förändringar i en elevs studiegång som sammanhänger med hemkommunens uppdrag.⁷

Därutöver har vi också inom ramen för granskningen tagit del av en övergångsplan som bl.a. reglerar övergången mellan åk 9 och Introduktionsprogrammen (IM)⁸ i Svenljunga kommun. Dokumentet är daterat 20 maj 2016 men det är oklart vilken eller vilka funktioner som tagit fram dokumentet samt om det är reviderat vid något tillfälle.

Under perioden 2015 samt januari t.o.m. augusti 2016 har det därför inte funnits ändamålsenliga styrande dokument. I de genomförda intervjuerna förmedlas, trots att det under stora delar av granskningsperioden inte funnits ändamålsenliga styrande dokument som regelbundet följts upp och reviderats, en generell bild av att det löpande arbetet fungerar väl. Samtidigt uttrycker också den operativa personalen att rutinerna som verksamheten utgår ifrån inte är nedskrivna i nuläget.

2.1.2. Bedömning

Att intervjuerna samstämmigt ger uttryck för en välfungerande KAA-verksamhet är positivt. Men det faktum att det under stora delar av granskningsperioden saknats ändamålsenliga styrande dokument medför ändå risker för att inte alla delar av kommunens åtagande i enlighet med det kommunala aktivitetsansvaret har kunnat utföras respektive styras. Vi ser samtidigt att det arbete som har påbörjats med att ta fram interna samverkansavtal, samt att göra en intern översyn kring de olika delarna av aktivitetsansvaret, är positivt och ger en grund för framtida ändamålsenliga styrande dokument.

Vår bedömning är att kontrollmål 1 är delvis uppfyllt.

2.2. Kontrollmål 2 KAA- Tillräcklig uppföljning, utvärdering och återrapportering av aktivitetsansvaret och dess effekter

2.2.1. Iakttagelser

Som konstaterades under första kontrollmålet har det under stora delar av granskningsperioden inte funnits några skriftliga styrande dokument kopplat till det kommunala aktivitetsansvaret.

I en av de genomförda intervjuerna framkommer att det kommunala aktivitetsansvaret redovisats tillsammans med Lärcentrums verksamheter i Svenljunga kommun (samlingsnamn för vuxenutbildning, sär vux, IM-programmen- i kommunen erbjuds fyra av fem IM-program- och SFI). I ytterligare en av de genomförda intervjuerna framkommer vidare att det fr.a. har handlat om att redovisa antal individer, snarare än analys av planering och effekter av genomförda insatser.

⁷ Rutin för kommunernas aktivitetsansvar och information till hemkommun inom ramen för samverkansavtal för gymnasieutbildning i Sjuhärads kommunalförbund.

⁸ "Introduktionsprogrammen är till för dem som inte är behöriga till gymnasieskolans nationella program. Det finns fem introduktionsprogram, vars mål är att förbereda eleverna antingen för ett nationellt program, för arbetsmarknaden eller för någon annan utbildning (till exempel på en folkhögskola). Varje elev på ett av introduktionsprogrammen har en individuell studieplan och läser på heltid. Om eleven önskar lägre studietakt ska det i så fall stämma överens med det program som hen har valt." Källa: <http://www.gymnasieguiden.se/program/IM> (avläst 2016-10-12).

Framöver ska istället KAA särredovisas och det har anställts en biträdande rektor som ska ansvara för IM-programmen och KAA- inklusive kvalitetsrapporteringen. Inför nästa kvalitetsrapport (som tas fram i slutet av juni varje år) ska även mål och indikatorer finnas med.

I intervjuer anges att det kommunala aktivitetsansvaret är en fråga som är delvis aktuell för politiken, men att det samtidigt finns andra frågor som är mer angelägna för politiken att följa. En förklaring till detta anges vara att KAA-verksamheten är välfungerande. I en intervju konstateras att det görs en redovisning av IM-eleverna, d.v.s. de elever som läser på något av IM-programmen, till nämnden. Därmed är delar av KAA-målgruppen med i rapporteringen till nämnden. Men endast de personer som är inskrivna på IM-programmen. En samlad åiterrapportering av KAA-målgruppen och KAA-verksamheten har därmed inte gjorts under granskningsperioden.

Som konstaterades under det första kontrollmålet finns det av kommunfullmäktige ett fastställt målområde med koppling till det kommunala aktivitetsansvaret (målområde 1: god vård, skola, omsorg) men ingen specifik kommentar gjordes i årsbokslutet 2015 under målområdesanalysen eller under nämndens verksamhetsberättelse.⁹ Under granskningsperioden konstateras sammantaget att kommunen inte gjort ett samlat arbete med att följa upp, utvärdera och åiterrapportera aktivitetsansvaret och dess effekter.

2.2.2. Bedömning

Under granskningsperioden, d.v.s. 2015 fram tills oktober 2016, konstaterar vi att det inte skett någon samlad uppföljning, utvärdering och åiterrapportering av aktivitetsansvaret och dess effekter. Vi ser detta som en brist i det löpande och kontinuerliga arbetet. De insatser som kommunen gjort under perioden är därmed svåra att följa på ett sammanhållet sätt. De sammantagna resultaten under granskningens tidsperiod, i förhållande till det övergripande målet med återgång till skola för KAA-ungdomarna, är därför likaså otydliga.

Vi ser det som positivt att förvaltningen har förstärkt organisationen med en KAA-ansvarig biträdande rektor som bl.a. ska ansvara för att utarbeta en kvalitetsrapportering för verksamheten. Därutöver anser vi att det är av vikt att ta fram en plan för hur åiterrapportering till barn- och utbildningsnämnden ska göras framöver, inklusive en redogörelse av effekterna av de gjorda insatserna.

Vi bedömer kontrollmål 2 inte är uppfyllt.

2.3. Kontrollmål 3 KAA- Tydlig och ändamålsenlig ansvarsfördelning för arbetet

2.3.1. Iakttagelser

Under granskningsperioden har rektor för vuxenutbildning i Svenljunga kommun ansvarat för det kommunala aktivitetsansvaret. Detta framkommer exempelvis tydligt i den lokala överenskommelsen mellan rektor och chef för arbetsmarknadsenheten. Därutöver är det en funktion som ekonom/förvaltningssekreterare som ansvarar för att ta fram en lista över de ungdomar som ingår i KAA-målgruppen. Därutöver arbetar elevcoach/IM-

⁹ Svenljunga kommun, årsbokslut 2015, s. 69-73.

samordnare samt SYV (studie- och yrkesvägledare) del av sina respektive tjänster med det kommunala aktivitetsansvaret. En fungerande samverkan finns också etablerad med arbetsmarknadsenheten och med socialtjänsten.

Två gånger per termin (september, december, februari och maj) sammankallar rektor för vuxenutbildningen till möte. Gruppen som består av de kommunala funktioner som har en koppling till det kommunala aktivitetsansvaret går då igenom en uppdaterad version av målgruppslistan som ekonom/förvaltningssekreterare tagit fram. Denna lista genereras genom olika typer av sökningar för att identifiera de personer som ingår i målgruppen. Under mötets gång går alla namn på listan igenom och rektor fördelar ansvarsuppgifter till respektive gruppmedlem. Om exempelvis representant för socialförvaltningen känner igen namnet så är det socialförvaltningen som etablerar kontakt. Vid nästkommande möte följs respektive gruppmedlems ansvarsområden upp. På den lista som var aktuell när intervjuerna i Svenljunga genomfördes (oktober 2016) fanns 29 personer med. Av dessa var det 2 individer som kommunen inte hade lyckats etablera någon kontakt med.

Det uttrycks att det finns olika sätt att ta de inledande kontakterna, men att telefon generellt är det första tillvägagångssättet. Om telefon inte fungerar försöker man från kommunens sida via facebook och därefter skickas brev ut. Det finns inget standardiserat tillvägagångssätt för vad som sägs/informeras om/ställs frågor kring i de inledande kontakterna. Ingen brevmall finns heller inte framtagen.

Det uttrycks i flera av de genomförda intervjuerna att organisationen kring KAA-verksamheten är fungerande, att rollerna är tydliga och att respektive funktion hanterar sina ansvarsområden på ett bra sätt. I den lokala överenskommelsen framkommer i den löpande texten vilka funktioner inom vuxenutbildningen och arbetsmarknadsenheten som ansvarar för olika delar i samverkan relaterat till det kommunala aktivitetsansvaret. Men det saknas en skriftlig sammanställning (såsom en processkarta kopplad till ett årshjul) för samtliga funktioner som arbetar med aktivitetsansvaret (exempelvis den roll som ekonomen/förvaltningssekreteraren har, vilka som ansvarar för inrapportering till SCB och vilket ansvar socialförvaltningen och eventuellt fältare respektive verksamheten Ungdomens hus har). I intervju med den operativa personalen lyfts också att det kan finnas ett behov av en standardisering, för att minska sårbarheten om någon av de nu befintliga resurserna försvinner.

Uppsökandeverksamheten nämns som ett utvecklingsområde i såväl det interna arbetsdokumentet som i intervjuer. Här är tanken att engagera kommunens fältare respektive personalen på Ungdomens hus som anses ha bättre förutsättningar för att komma i kontakt med de delar av målgruppen som KAA-verksamheten inte lyckas nå/etablera kontakt med.

2.3.2. Bedömning

Givet att det är flera olika funktioner (från flera kommunala förvaltningar) som kan ta kontakt med en ungdom i målgruppen är det av vikt att säkerställa att kontakten tas på samma sätt, att samma typ av information ges och samma typ av frågor ställs i den inledande kontakten. D.v.s. oavsett vilken funktion som tar kontakten. Sättet att organisera gruppen och dela ut ansvarsområden till respektive part fungerar onekligen ändamålsenligt eftersom de flesta ungdomarna i målgruppen (som förekommer på listan) nåddes vid tiden för granskningen. Däremot ser vi att det kan finnas en poäng med att skriftligen

beskriva vilka funktioner som ingår i gruppen, hur gruppen arbetar och skapa någon form av årshjul knutet till gruppens arbete. I intervjuer med företrädare för verksamheten betonas att man i Svenljunga velat behålla enkelheten genom att ha få styrande dokument, men vår bedömning är att det ökar enkelheten och tydligheten att skriftligen sammanfatta vem som ska göra vad när (och i denna sammanfattning inkludera interna och externa samverkansparter).

Vi bedömer att kontrollmålet är delvis uppnått.

2.4. Kontrollmål 4 KAA- Tillräckliga kartläggningar samt registerhållning av de ungdomar som omfattas

2.4.1. Iakttagelser

I Svenljunga kommun är det bestämt att kommunen ska köpa in sig i en databas via Sjuhäradskommunalförbund, en IST-modul. Under granskningsperioden är det elevcoach/IM-samordnare som tillsammans med SYV genomfört inrapporteringen till SCB. Dessa funktioner ser det som en vinst att Svenljunga kommun arbetat länge med dessa frågor och att det generellt fungerar bra med inrapporteringen men att det finns några kolumner som är svåra att fylla i, exempelvis kopplat till vad ungdomarna gjort tidigare.

Inför inrapportering begär SYV in uppgifter och därutöver är grunden till inrapporteringen de excellistor som ekonomen/förvaltningssekreteraren tar fram (och som går igenom två gånger per termin av KAA-gruppen). Det faktiska arbetet genomfördes vid 3 tillfällen à ca två timmar per tillfälle och både elevcoach/IM-samordnare och SYV uttrycker att det är bra att göra arbetet tillsammans för att ha möjlighet att bolla frågor. Innan uppgifterna rapporteras in till SCB går rektor för vuxenutbildningen igenom materialet.

Elevcoach/IM-samordnare och SYV utgår från instruktionerna från SCB, ingen lokalt framtagen rutin eller lathund finns framtagen.

I en av de genomförda intervjuerna nämns att kommunen fått kritik på de siffror som skickats in till SCB utifrån den körning som SCB gör av kommunregistret. Det handlade om att de ungdomar som går på IM-programmet i en annan kommun också ska redovisas av hemkommunen och inte av kommunen där den unge går i skolan. Enligt samma intervju har Svenljunga efter kritiken förbättrat den delen av statistikrapporteringen.

Det finns även en plan för informationsöverföring mellan grundskola och IM-programmen vilket medfört att Svenljunga kommun enligt en av intervjuerna inte har samma utmaning som en del andra kommuner, kopplat till de unga som aldrig söker till gymnasieprogram, alternativt aldrig påbörjar gymnasieprogrammet.¹⁰

2.4.2. Bedömning

Under granskningsperioden har två resurser genomfört inrapporteringen till SCB och ytterligare en funktion (ekonom/förvaltningssekreterare) har varit involverad i att ta fram listorna över målgruppen som ligger till grund för KAA-gruppens arbete. Vår bedömning är att det finns kompetens för att kunna sköta inrapporteringen och vi ser det som positivt

¹⁰ Övergångsplan, s. 8.

att två funktioner varit involverade i arbetet. Vi ser det också som positivt att ett it-stödsystem kommer att användas framöver. Däremot anser vi att den systematik som finns kopplat till kartläggning och registerhållning behöver skrivas ner i, lokalt anpassade, skriftliga rutiner och lathundar så att arbetsuppgifterna kan genomföras om nuvarande funktioner skulle sluta i organisationen. Därutöver kan användande av Skolverkets snabbguide vara ett användbart redskap för att säkerställa att uppgifter rapporteras in för samtliga undermålgrupper inom KAA.

Vår bedömning är att kontrollmålet delvis är uppfyllt.

2.5. Kontrollmål 5 KAA- Individuella åtgärder i tillräcklig omfattning

2.5.1. Iakttagelser

Utöver två individer anges vid intervjutillfället (oktober 2016) att övriga 27 individer på målgruppslistan befann sig i någon form av aktivitet. Det handlar fr.a. om IM-programmen, men det erbjuds även andra individuella åtgärder fr.a. via arbetsmarknadsenheten i kommunen. Såsom praktik, coachinsatser och arbetsförmågebedömningar. Dessa insatser sker utifrån ett remissförfarande.

I Svenljunga kommun finns också flera kommunala projekt och verksamheter, liksom socialfondsprojekt, som exempelvis har ett tillåtande klimat för unga som inte klarar av att befinna sig på en arbetsplats. Såsom MAPS, Startskottet och Point.

Det finns en bred variation av aktiviteter och insatser som kan erbjudas i Svenljunga och bilden som förmedlas i de genomförda intervjuerna är att det är många insatser som görs på många olika ställen- och att ungdomarna kommer ut i någonting. Den interna samverkan förs fram som en nyckelfaktor för att ha möjlighet att erbjuda individuella åtgärder för målgruppen. Samtidigt förs fram i en av intervjuerna att det är en konstant utmaning att säkerställa att alla ungdomar i målgruppen är i en aktivitet utifrån att det krävs en stor bredd av möjligheter för att kunna tilltala alla olika individer i målgruppen.

Det som anges som ett utvecklingsområde (och som även togs upp under kontrollmål 3) från intervjuer med företrädare för KAA-verksamheten är uppsökande verksamhet för de ungdomar som verksamheten inte når via telefon, brev och mejl. Där är ambitionen att involvera kommunens fältare på ett tydligare sätt. Även verksamheten inom Ungdomens hus nämns som en möjlig väg framåt för att nå delar av målgruppen som varit svåra för den operativa KAA-personalen att nå (elevcoach/IM-samordnare samt SYV).

För att ungdomarna i målgruppen och dess vårdnadshavare ska ha möjlighet att veta vad det kommunala aktivitetsansvaret innebär, vilka funktioner som är kontaktpersoner i kommunen samt vilka möjligheter kommunen kan erbjuda målgruppen är tillgänglig information viktig. Exempelvis på kommunens hemsida, eller via skriftlig broschyr som kan skickas med brevet hem till ungdomen vid de inledande kontakterna. I Svenljunga kommun har vi inte tagit del av någon sådan information på hemsidan eller skriftligt.

2.5.2. Bedömning

Svenljunga kommun lyckas väldigt väl med att tillhandahålla individuellt anpassade åtgärder till de ungdomar som ingår i det kommunala aktivitetsansvaret. Mycket tack vare

att man i kommunen gör det som Skolverket trycker på, d.v.s. att man samverkar inom kommunen, till gagn för den enskilde. Utvecklingsområdet som är identifierat av kommunen anser vi likaså är av stor vikt och vi ser det som positivt att det finns en strategi för att agera uppsökande på ett mer effektivt sätt genom att återigen samverka inom kommunen. Framöver är det av vikt att säkerställa tillgänglig information om det kommunala aktivitetsansvaret som riktar sig mot målgruppen och dess vårdnadshavare.

Vi bedömer att kontrollmålet är uppfyllt.

2.6. Kontrollmål 6 KAA- Tillfredsställande dokumentation av det kommunala aktivitetsansvaret

2.6.1. Iakttagelser

Enligt skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2015:62) ska målgruppen erbjudas lämpliga individuella åtgärder som ska dokumenteras.

Dokumentationen förs fram som ett utvecklingsområde, i Svenljunga kommun. Under granskningsperioden har det inte funnits en framtagen gemensam dokumentationsmall utifrån ett samlat KAA-perspektiv som fyllts i av den verksamhet som genomfört aktiviteten för KAA-ungdomen.

De elever som haft en anpassad studiegång genom IM-programmen har dokumenterats utifrån skolans ansvarsområde och en individuell studieplan har tagits fram och dokumenterats. För de elever som läser enstaka kurser registreras detta i it-stödsystemet ProCapita.

Det finns delvis olika bilder på operativ respektive rektorsnivå rörande huruvida de ungdomar som remitterats till arbetsmarknadsenhetens verksamheter har en individuell dokumentation. På operativ nivå finns en osäkerhet om det finns individuell dokumentation. På rektorsnivå förs fram att en plan tas fram och dokumenteras inom arbetsmarknadsenheten och att denna återrapporteras till KAA-ansvarig. Rektor för därutöver fram att det är av vikt att planen kan se olika ut eftersom det handlar om individer som har svårigheter att befinna sig i en fyrkantig kontext.

Förvaltningschefen lyfter i sin tur att det framöver ska finnas en skriftligt dokumenterad plan även för de individer som inte är i skolans kontext. Den dokumenterade planen ska ha insatser som ska följas upp och kvalitetsrapporteras.

På gruppnivå finns de excellistor som går igenom fyra gånger per år och där ungdomarnas aktivitet ska finnas med på listan. Men som konstaterades under kontrollmål 2 har det under granskningsperioden inte genomförts någon samlad uppföljning, utvärdering och återrapportering av aktivitetsansvaret och dess effekter till exempelvis ansvarig nämnd.

2.6.2. Bedömning

För att uppfylla skollagens åtagande krävs att kommunen löpande dokumenterar de individuella åtgärder som erbjudits ungdomarna i målgruppen. Uppföljningar på individnivå har under granskningsperioden inte varit möjliga att göra då det inte funnits gjorts en standardiserad individuell dokumentation för alla ungdomar i målgruppen. Däremot bör det vara möjligt att använda uppgifterna på kommunens excellistor för att göra en gene-

rell uppföljning på gruppnivå under tidsperioden rörande aktivitet, kopplat till det övergripande målet att återgå i skolgång. Vår bedömning är att standardiserad dokumentation på individnivå, oavsett aktivitet och utförare, behöver säkerställas framöver för att möjliggöra individuell- och gruppuppföljning. Givet att det i de genomförda intervjuerna förs fram olika synpunkter rörande huruvida det kommande it-stödsystemet (IST) kommer att möjliggöra en sådan individuell dokumentation eller inte är det av vikt att säkerställa en samsyn kring detta och agera utifrån svaret på frågan.

Vi bedömer att kontrollmålet är delvis uppfyllt.

2.7. Kontrollmål 7 KAA- Tillräckliga resurser för arbetet

2.7.1. Iakttagelser

Den generella bilden som förmedlas i de genomförda intervjuerna med chefer och medarbetare med koppling till det kommunala aktivitetsansvaret i Svenljunga kommun är att resurserna på det stora hela är tillräckliga. KAA-verksamheten har rymts inom den gemensamma budgeten för barn- och utbildningsförvaltningen, d.v.s. det finns inga särskilt avsatta medel för verksamheten och personalen (fr.a. elevcoach/IM-samordnare samt SYV) arbetar del av respektive tjänst med uppdraget. SYV har tilldelat 10 procent av sin tjänst för arbetet med KAA (4 timmar per vecka) medan elevcoach/IM-samordnare inte vet hur mycket av tjänsten som ska vikas för det kommunala aktivitetsansvaret. Bilden som båda funktionerna förmedlar är dock att det precis finns tid för att hinna med uppdraget. Ibland krävs prioriteringar och det finns delar av uppdraget som är en utmaning (exempelvis att få information från mottagande skolor kring hur det går för vissa elever som är skrivna i Svenljunga kommun), men bilden är likväl att uppdraget ryms inom respektive tjänst.

Samverkan lyfts återigen som en nyckel till att uppdraget kan utföras på ett positivt sätt, och att fältarna troligen kommer att vara en viktig del för att kunna arbeta mer uppsökande och nå ännu fler, tidigare.

Därutöver har kommunen valt att investera i tillsättande av biträdande rektor som kommer att ansvara för det kommunala aktivitetsansvaret framöver och man har även valt att prioritera inköp av IST-modulen (it-stödsystemet).

2.7.2. Bedömning

Utifrån det som framkommer i intervjuerna är vår bedömning att det finns tillräckliga resurser för att Svenljunga kommun ska kunna utföra sina åtaganden kopplat till det kommunala aktivitetsansvaret. Vi vill dock samtidigt föra fram vikten av att tydliggöra kostnader för det kommunala aktivitetsansvaret i budgeten för barn- och utbildningsförvaltningen. Inte minst för att förtydliga att det kommunala aktivitetsansvaret är ett lagstadgat ansvar som kräver resurser av olika slag, såsom personella resurser.

Vi bedömer att kontrollmålet är uppfyllt.

2.8. Kontrollmål 8 KAA- Tillfredsställande samverkan mellan interna och externa aktörer

2.8.1. Iakttagelser

Den interna samverkan beskrivs som väldigt god i de genomförda intervjuerna. Samtliga intervjuade funktioner ser vitsen av god samverkan och att jobba tillsammans, till gagn för de ungdomar som ryms inom det kommunala aktivitetsansvaret.

I en intervju sägs exempelvis "[D]et är inte någon annans bord, utan det är vårt gemensamma bord. Det är vår största styrka".

Den operativa KAA-personalen betonar även att man träffar personalen på arbetsmarknadsenheten med jämna mellanrum för att veta vad som sägs där och säkerställa att alla parter är uppdaterade kring nuläget så att alla, inklusive ungdomen, vet vad som gäller. Arbetsmarknaden har enligt den operativa KAA-personalen även god kontakt med Arbetsförmedlingen.

I en annan intervju sägs också [G]enom att sluta oss samman minskar vi risken att ungdomar faller mellan stolar och att ungdomar kommer i kläm och att ungdomar spelar ut oss mot varandra. Det gäller ju att ungdomarna är medvetna om att vi pratar med varandra".

Det identifierade utvecklingsområde som förs fram kopplat till samverkan handlar om att den finns en del skolor i andra kommuner som inte rapporterar in frånvaro för elever som är folkbokförda i Svenljunga kommun. Men det finns med i den nya rutin som är gemensam för Sjuhärad och kommer också att bli enklare att hantera via det kommande it-stödssystemet IST.

2.8.2. Bedömning

Att det förs fram en samstämmigt positiv bild kopplat till samverkan internt och det kommunala aktivitetsansvaret ser vi som en klart positiv faktor som i slutändan gynnar målgruppen. Det framförs även i en av de genomförda kommunerna att många personer arbetat länge i kommunen och att det skapat ett väldigt gott samarbetsklimat. För att säkerställa att den goda samverkan kan fortsätta även om det sker förändringar på de positioner som är nyckelaktörer kopplat till det kommunala aktivitetsansvaret ser vi det även som positivt att det finns en framtagen lokal överenskommelse mellan vuxenutbildningen och arbetsmarknadsenheten.

Vi bedömer att kontrollmålet är uppfyllt.

2.9. Kontrollmål 1 DUA- Relevanta styrdokument som reglerar syfte, mål och målgrupp

2.9.1. Iakttagelser

I Svenljunga kommun är det arbetsmarknadsenheten som ansvarar för DUA-överenskommelsen. Arbetsmarknadsenheten ligger organisatoriskt under kommunstyrelsens förvaltning och sedan maj 2015 finns det också en gemensam verksamhet och en gemensam nämnd (samverkansnämnd arbetsmarknad) för arbetsmarknadsfrågor i Sven-

ljunga och Tranemo. DUA-överenskommelsen är därmed framtagen för både Svenljunga och Tranemo kommun tillsammans med Arbetsförmedlingen.

I juni 2015 fattade kommunstyrelsen i Svenljunga beslut om teckna en avsiktsförklaring¹¹ vilket var det första steget för att därefter utarbeta en lokal DUA-överenskommelse. Själva överenskommelsen är dock inte underskriven av kommunstyrelsen eller av samverkansnämnd arbetsmarknad, utan av arbetsmarknadschefen och en person hos arbetsförmedlingen.

Överenskommelsen är det styrande dokumentet i kommunen. I dokumentet framgår vilka som är deltagande parter (arbetsmarknadsenheten Svenljunga och Tranemo kommun samt arbetsförmedlingen Svenljunga och Tranemo), vad som är syftet och vilken som är målgruppen ("[A]lla unga i åldern 16 till 29 som varken arbetar, studerar eller är under-sysselsatta"¹²).

I överenskommelsen fanns en redogörelse över den av DUA efterfrågade kartläggningen av målgruppen. I en av de genomförda intervjuerna framkommer att det senare visat sig att dessa siffror behöver ses över (vilket är i linje med vad som ska göras en gång per år enligt DUA).

I dokumentet framgår ett övergripande mål med den samverkande verksamheten: "att fånga upp 'hemmasittare', ge stöd, hjälp till sysselsättning, studier eller arbete genom breddad kompetens och tillgänglighet för ungdomar".¹³

Tre mål med tillhörande uppföljningsbara indikatorer är därutöver framtagna i överenskommelsen. I målformuleringarna framgår att resultaten ska redovisas till styrgruppen årsvis. I överenskommelsen framkommer däremot inte vilka funktioner som ansvarar för måluppföljningen.

Överenskommelsen innehåller också en redovisning av befintlig verksamhet och en övergripande beskrivning av den verksamhet som ska bedrivas i samverkan. Kärnan i verksamheten är att "skapa en mötesplats där den enskilde ska kunna komma i kontakt med SYV, AF och AME¹⁴ samlade på ett och samma ställe. Denna mötesplats ska ge målgruppen möjlighet att få snabb och lättillgänglig vägledning, coachning och rådgivning kring vilka olika typer av stöd och vägar framåt i arbetslivet som finns".¹⁵ I överenskommelsen framgår att det skulle skapas en mötesplats i Svenljunga och en i Tranemo med start 2016. Dessa mötesplatser skulle bemannas med personal från de olika organisationerna. Hur mycket tid personal från respektive organisationer skulle bemanna mötesplatserna framgår inte i överenskommelsen, inte heller exakt vilka funktioner som skulle bemanna mötesplatserna. I annan dokumentation¹⁶ framkommer att verksamheterna på dessa mötesplatser benämns MAPS som står för Mål: arbetsplats-studier.

¹¹ Kommunstyrelsens protokoll 2015-06-01, diarienummer 2015.125 042.

¹² Överenskommelse DUA, s. 1.

¹³ Ibid, s. 2.

¹⁴ SYV står för studie- och yrkesvägledare AF står för arbetsförmedlingen och AME står för arbetsmarknadsenheten.

¹⁵ Överenskommelse DUA, s. 3.

¹⁶ Protokoll arbetsgrupp DUA 2016-01-15.

Därutöver finns även budget och en övergripande beskrivning av dokumentation och uppföljning med i överenskommelsen.

2.9.2. Bedömning

Överenskommelsen är formulerad på en övergripande nivå och därigenom är det vår bedömning att den inte fullt ut applicerbar som styrdokument utan behöver kompletteras och vidareutvecklas. Exempelvis med en processkarta som synliggör ansvar och roller hos de olika funktioner från de samverkande organisationerna som arbetar med DUA-verksamheterna. Därutöver ser vi att det kan finnas behov av att tydliggöra ansvarsfrågan mellan kommunstyrelsen och samverkansnämnd arbetsmarknad utifrån att kommunstyrelsen beslutat om avsiktsförklaring medan ansvarig nämnd för arbetsmarknadsenheten som ingått överenskommelsen är samverkansnämnd arbetsmarknad (som ej skrivit på överenskommelsen).

Vi bedömer att kontrollmålet är delvis uppfyllt.

2.10. Kontrollmål 2 DUA- Uppsatta mål som är rimliga att nå

2.10.1. Iakttagelser

I intervju med ansvarig chef förmedlas att överenskommelsen är styrdokumentet för DUA-verksamheten och att målen ska utvärderas över tid- för att se om dessa är rimliga att nå eller inte. Därutöver är tanken att i en revidering koppla på möjligheter med exempelvis timanställningar inom kommunal verksamhet, traineejobb och utbildningskontrakt.

För det första målet "[D]eltagare upplever att samverkande parter erbjuder verksamhet anpassad till deras behov och förutsättningar på ett lättillgängligt sätt" är indikatorn att 80 procent av avslutade deltagare ska uppleva att samverkan fungerar väl mellan kommun och arbetsförmedling. För att ta reda på deltagarnas uppfattning om samverkan ska deltagarna besvara en deltagarenkät. I en av de genomförda intervjuerna framkommer att samverkansbegreppet är svårt att greppa för målgruppen eftersom ungdomarna inte gör skillnad (och inte vet vad skillnaden i olika uppdrag i kommun respektive arbetsförmedling handlar om) på personal från kommun respektive arbetsförmedling.

För den andra och tredje målformuleringen¹⁷ står det inte utskrivet vilket tillvägagångssätt eller metod som ska användas för att mäta resultaten. Däremot framkommer i ett protokoll från 2016-01-15 (från ett av arbetsgruppens sammanträden) att det skulle tas fram en in/ut-enkät för att kunna mäta målen. I ett senare protokoll (daterat 2016-02-05) skrivs dock att projektet Startskottet skulle ta fram en in/ut-enkät för MAPS-verksamheten. I senare protokoll framkommer inte hur det blev i slutändan.

¹⁷ Den andra målformuleringen lyder: "[D]eltagarna upplever att insatser är meningsfulla för att komma närmare arbetsmarknad/studier" Indikatorn för det andra målet lyder: "30% av deltagarna har efter avslutad åtgärd egen försörjning/gått vidare till studier". Den tredje målformuleringen lyder: "[U]ndersysselsatta upplever att insatser lett till att man arbetar mer än tidigare". Indikatorn för det tredje målet lyder: "30% av undersysselsatta arbetar i större utsträckning". Överenskommelse DUA, s. 2.

Däremot framkommer i en intervju att det faktum att man valde en öppen plattform hittills inneburit få deltagare (vid intervjutillfället i oktober 2016 var det 4 DUA-deltagare) vilket medfört att uppföljningssätten behöver ses över. Ungdomsarbetslösheten anges vara låg i Svenljunga, men ökande, samtidigt som ungdomarna inte finns inom de kommunala verksamheterna, utan framförallt hos arbetsförmedlingen. I två av arbetsgruppens protokoll påtalas även vikten av att marknadsföra verksamheten på olika sätt för att kunna få fler inskrivna deltagare.¹⁸

I målformuleringarna finns ingen könsuppdelning. Det framkommer heller inte i intervjuerna hur överenskommelsens parter kommit fram till de valda nivåerna på indikatorerna. Därutöver finns det inte med några stegvisa förbättringar mellan åren för de valda indikatorerna.

2.10.2. Bedömning

Vi ser det som positivt att överenskommelsens parter valt av begränsa antalet mål. Samtidigt är det vår bedömning att finns en anledning att se över om de valda indikatorerna kan sägas svara upp mot det som målformuleringarna vill mäta. Den första målformuleringen handlar exempelvis om deltagarnas upplevelse av insatserna (som anpassade utifrån mina behov och förutsättningar och därigenom lättillgängliga) medan den valda indikatorn handlar om hur jag som deltagare upplever att samverka mellan kommunen och arbetsförmedling fungerar. Vi ställer oss tveksamma till om mål och indikator mäter samma sak. Vi ser att det finns liknande utmaningar i det andra och tredje målet. Det är istället möjligt att se de tre målformuleringarna och de nuvarande tre indikatorerna som sex olika målformuleringar som mäts genom deltagarenkäter vid in- och utgång samt exempelvis personalens inrapportering av orsak till avslut. När det gäller rimligheten att nå målen kopplat till de valda nivåerna är det vår bedömning att det bör vara rimligt att nå upp till de valda nivåerna. Intressant att mäta är därutöver om det sker en förbättring över tid (d.v.s. exempelvis om MAPS-verksamheten fungerar bättre allt eftersom de samverkande organisationerna blir mer samspelade), samt genomsnittlig deltagartid (för att möjliggöra jämförelser med andra insatser). Därutöver anser vi att det bör finnas en könsdimension i alla delar av resultatredovisningen.

Vi bedömer att kontrollmålet delvis är uppfyllt.

2.11. Kontrollmål 3 DUA- Insatsen bedrivs ändamålsenligt och effektivt

2.11.1. Iakttagelser

MAPS-verksamheten är DUA-verksamheten på samlokaliserade kontor i Svenljunga och Tranemo. I Svenljunga har det enligt en av de genomförda intervjuerna fungerat väl med närvaro av personal medan det i Tranemo inte fungerat fullt ut. Därutöver har det varit svårt för arbetsförmedlingen att prioritera att utlokalisera personal till MAPS-kontoren då det varit ett antal handläggare som slutat på kontoret i Ulricehamn. De nyrekryterade resurserna på Arbetsförmedlingen har då varit tvungna att bli upplärda och gå på internutbildningar varpå personal från de andra kontoren fått täcka upp, vilket drabbat MAPS-verksamheten.

¹⁸ Arbetsgruppens protokoll 2016-02-26 samt 2016-05-20.

Sammantaget är bilden att om det hade funnits resurser från alla samverkande organisationer på plats i de samlokaliserade lokalerna så hade arbetet kunnat utföras än mer effektivt. Samma sak gäller det faktum att lokalen som varit tillgänglig i Svenljunga är trång och därigenom inte helt ändamålsenlig.

Det finns en lång rad med insatser som MAPS-verksamhetens personal i Svenljunga och Tranemo kan erbjuda. Dessa insatser finns nedskrivna på en affisch som riktar sig mot deltagare. Ett axplock av det som erbjuds är: coachningsinsatser, CV-skrivning, körkortstester, olika studier (komvux, folkhögskola, studera utomlands), feriejobb, sommarjobb, kontakter med arbetsförmedlare, SYV, personal från arbetsmarknadsenheten etc.

2.11.2. Bedömning

Vår bedömning är att den utmaning som funnits kopplat till arbetsförmedlingens personalomsättning inneburit att bemanningen i de samlokaliserade lokalerna inte fungerat fullt ut.

Vi ser det som positivt för ändamålsenligheten och effektiviteten att det finns både en arbetsgrupp och en styrgrupp för verksamheten. Samtidigt anser vi att det bör tydliggöras vilka funktioner från de samverkande organisationerna som ansvarar för vilka delar inom MAPS-verksamheten, exempelvis via en processkarta.

Det stora utbud av resurser och aktiviteter som MAPS-verksamheterna erbjuder målgruppen ser vi som ändamålsenliga i förhållande till målgruppen och de uppsatta målen.

Vi bedömer att kontrollmålet är delvis uppfyllt.

2.12. Kontrollmål 4 DUA- Tillräcklig uppföljning, mätning och utvärdering av resultat och effekter

2.12.1. Iakttagelser

I överenskommelsen förs fram att det ska göras årsvisa måluppföljningar till styrgruppen. Däremot sägs ingenting om politisk återrapportering.

I intervjuer framkommer också att DUA-överenskommelsens verksamheter ännu inte följts upp. Dels har det inte efterfrågats av politiken. Dels finns det av verksamheten identifierade utmaningar kopplat till hur de uppsatta målen ska följas upp (gäller fr.a. samverkan). Däremot anges att verksamheten får respons och input från exempelvis skolan, men att detta inte finns nedskrivet varpå det inte finns möjlighet att använda input:en som en del i uppföljningen, mätningen och utvärderingen av resultat och effekter. Därutöver har det varit ett begränsat antal DUA-deltagare fram tills oktober 2016 (utifrån uppgifter tillhandahållna av kommunen rör det sig om fyra individer).

Sammantaget har det inte gjorts någon uppföljning, mätning och utvärdering av resultat och effekter från det att överenskommelsen skrevs under (2015-11-09) fram tills granskningens tidpunkt (oktober 2016).

2.12.2. Bedömning

Vår bedömning är att den resultatuppföljning som utifrån överenskommelsen ska göras årsvis till styrgruppen (och därigenom genomföras första gången i november 2016) bör ha tätare intervall samt inkludera återrapportering till politiken för att kunna ses som tillräcklig. Detta för att skapa bättre förutsättningar till aktiv styrning av verksamheten och därigenom möjlighet att förändra verksamhetens aktiviteter och insatser utifrån de resultat och effekter som genereras. Det faktum att verksamheten hittills haft få deltagare innebär dock samtidigt att det skulle ha varit svårt att dra några långt gångna slutsatser. Men givet att förhoppningen är att deltagarantalet ska öka framöver är det fortsatt av vikt att säkerställa tätare uppföljning, mätning och utvärdering av resultat och effekter än vad som formuleras i överenskommelsen.

Vi bedömer att kontrollmålet inte är uppfyllt.

2.13. Kontrollmål 5 DUA- Tydlig och ändamålsenlig ansvars- och arbetsfördelning i den interna och externa organisationen

2.13.1. Iakttagelser

Bilden som förmedlas i de genomförda intervjuerna är att de olika rollerna i MAPS-verksamheten är tydliga (som utgör den operativa verksamheten relaterad till DUA-överenskommelsen). I ett av arbetsgruppens protokoll (daterat 2016-02-05) framkommer att deltagarna diskuterat de olika rollerna och regelverken i syfte att öka den interna förståelsen och bli bättre på samverkan. En summering av diskussionen finns med i protokollet: ”AME ska tänka att vi har aktiviteten och inte försörjningen. AF sätter kod och insats utifrån deltagarens aktuella situation. SYO jobbar med de deltagare som vill till studier”.¹⁹

Det finns såväl en styrgrupp som en arbetsgrupp för DUA-överenskommelsen. Arbetsgruppen består av 9 medarbetare från arbetsförmedlingen, arbetsmarknadsenheten, komvux i Svenljunga och Tranemo samt socialtjänsten i Tranemo. Arbetsgruppen ska enligt överenskommelsen träffas en gång per månad och har som uppgift att rapportera arbetets fortskridande och resultat till styrgruppen. Inom ramen för granskningen har vi tagit del av protokoll för arbetsgruppens sammanträden under våren. Däremot har vi inte tagit del av några protokoll efter maj 2016.

Styrgruppen består av 8 chefer från arbetsförmedlingen, socialtjänsten i Svenljunga, personalavdelningen i Tranemo, arbetsmarknadsenheten och vuxenutbildningen i Svenljunga. I överenskommelsen framgår att styrgruppen ska styra över verksamheten. Styrgruppen ska enligt överenskommelsen sammanträda var tredje månad. Enligt uppgifter från de genomförda intervjuerna genomfördes ett i början av oktober men vi har inte tagit del av några styrgruppsprotokoll.

¹⁹ Arbetsgruppens protokoll 2016-02-05. AME står för arbetsmarknadsenheten, AF står för arbetsförmedlingen, SYO står för studie- och yrkesvägledare.

Bedömning

Den övergripande tanke som finns, d.v.s. att samla de funktioner som har en koppling till målgruppen från såväl kommunerna som Arbetsförmedling inom samma lokal (i respektive kommun) och arbeta gemensamt stöttande gentemot den unga, ser vi som positivt och vi bedömer att det finns goda förutsättningar att nå framgång med detta arbetssätt.

Vi ser dock samtidigt att det finns ett behov av att tydliggöra de olika funktionernas roller och ansvarsområden kopplat till DUA-överenskommelsen, inte minst utifrån den diskussionen som finns dokumenterad i ett av arbetsgruppens protokoll. Därutöver är det av vikt att styrgruppen får till stånd den verksamhet som beskrivs i överenskommelsen och sammanträder var tredje månad- för att därigenom ha möjlighet att de facto styra DUA-verksamheten.

Vi bedömer att kontrollmålet är delvis uppfyllt.

2.14. Kontrollmål 6 DUA- Fungerande samverkan mellan överenskommelsens parter

2.14.1. Iakttagelser

Precis som i intervjuerna som genomförts kopplat till det kommunala aktivitetsansvaret förs vikten av god samverkan fram i intervjuer med chef och medarbetare med ansvar för DUA. ”Vi måste se en helhet och inte skapa revir i våra egna verksamheter, det som tillför ska tillföra eftersom att det är oerhört viktigt att man får ta del av det vi har att erbjuda”.

Det finns ett etablerat samarbete mellan arbetsmarknadsenhet, individ- och familjeomsorg samt arbetsförmedling där man träffas en gång per månad för att diskutera vem som ska göra vad i olika ärenden.

Samarbetet med Tranemo är på god väg, fokus har varit på att få till en trygg arbetsgrupp som ser sin roll och vikten av att fortsätta utveckla det som kan utvecklas, till gagn för invånarna i de båda kommunerna. Framtagande av en gemensam värdegrund för arbetsmarknadsverksamheten i Svenljunga och Tranemo har utgjort en grund i arbetet för att få till stånd en fungerande samverkan.²⁰

En utmaning kopplat till samverkan med arbetsförmedlingen och DUA har varit informationsöverföring mellan chef och handläggare. Dels eftersom chefen är ansvarig för tre kontor, dels för att det varit en hög personalomsättning hos arbetsförmedlingen.

I DUA-överenskommelsen är det tydligt att såväl kommun som arbetsförmedling ska avsätta personalresurser för MAPS-arbetet. Givet att det varit personalomsättningar hos arbetsförmedlingen lyfts överenskommelsens tydlighet som en hjälp för att säkerställa det kommun och arbetsförmedlingen formulerade tillsammans.

På det stora hela förs också fram att samverkan med arbetsförmedlingen fungerar bra.

Samverkan och kontakten med näringslivet förs även fram som välfungerande i Svenljunga kommun. Likaså lyfts den fackliga samverkan som välfungerande.

²⁰ Värdeorden för arbetsmarknadsenheten i Svenljunga och Tranemo kommun är: ansvar. Öppenhet, initiativ och samarbete.

2.14.2. Bedömning

Det faktum att alla intervjuade personer i Svenljunga kommun betonar hur viktig samverkan är och ger uttryck för att den kommunala samverkan är välfungerande ger en god grund för att realisera DUA-överenskommelsen. I Svenljungas fall är dock utöver arbetsförmedlingen även Tranemo kommun en del av överenskommelsen och det gäller även att samverkan fungerar mellan de båda kommunerna. Att slå ihop kommunala verksamheter under en gemensam nämnd och därutöver ingå en överenskommelse tillsammans med staten kan innebära stora utmaningar för samverkan. Vår bedömning är att ansvarig chef arbetat aktivt för att få till stånd en välfungerande samverkan mellan Svenljunga och Tranemo som bl.a. grundar sig i en gemensam värdegrund. Vår bedömning är likaså att överenskommelsen är ett hjälpmedel för att tydliggöra de olika samverkande organisationernas åtagande kopplat till realiseringen av DUA-överenskommelsen.

Vi bedömer att kontrollmålet är uppfyllt.

2.15. Kontrollmål 7 DUA- Återrapportering av resultat och effekter till kommunstyrelsen samt samverkansnämnd arbetsmarknad (gemensam med Tranemo)

2.15.1. Iakttagelser

Den bild som förmedlas i de genomförda intervjuerna är att det finns ett politiskt engagemang och en politisk stöttning relaterat till DUA-verksamheten. Politiken har kunskap om vad arbetsmarknadsenheten gör. Däremot har det inte skett någon konkret politisk rapportering av DUA-verksamhetens resultat och effekter från det att överenskommelsen skrevs (den gäller fr.o.m. 2015-11-09 t.o.m. 2018-11-09) fram tills de genomförda intervjuerna inom ramen för granskningen (oktober 2016). Vare sig till kommunstyrelsen eller samverkansnämnd arbetsmarknad.

Enligt ansvarig chef inväntades siffror från arbetsförmedlingen och när dessa inkommit är tanken att göra en politisk återrapportering. Som förs fram under kontrollmål 3 finns det dock också utmaningar kopplat till hur resultatuppföljningen ska genomföras (samverkansbegreppet förs exempelvis fram som en utmaning att mäta).

2.15.2. Bedömning

För att kommunstyrelsen samt samverkansnämnd arbetsmarknad ska ha möjlighet att följa insatsernas effekter på målgruppen och därigenom identifiera och åtgärda förbättringsområden, samt ha möjlighet till formell styrning av verksamheten, bör det ske en kontinuerlig politisk återrapportering till av DUA-verksamheterna.

Vi bedömer att kontrollmålet ej är uppfyllt.

2.16. Kontrollmål 8 DUA- Ekonomisk ansvarsfördelning

2.16.1. Iakttagelser

Svenljunga kommun har erhållit 200 tkr för DUA-arbetet. Dessa medel beviljades i september 2015 för kostnader i samband med att ta fram den lokala överenskommelsen.²¹ I överenskommelsen finns en specificering av de medel som äskades för att anställa en SYV (0,25 av en heltidstjänst) samt en heltidstjänst som koordinator. Medlen som söktes för dessa tjänster uppgick till 805 tkr.²²

I intervju med ansvarig chef framkommer att Svenljunga inte beviljades dessa sökta 805 tkr.

Att kommunen därefter inte sökt om ytterligare medel i DUA:s utlysningar beror enligt ansvarig chef på att man i kommunens redan har två beviljade socialfondsprojekt²³ och att man kände att det inte behövdes ytterligare resurser för en samordnande funktion.

2.16.2. Bedömning

Givet att kommunen endast beviljades 200 tkr för framtagande överenskommelsen och inte de därutöver äskade 805 tkr är det vår bedömning att den ekonomiska ansvarsfördelningen varit fungerande och relativt enkel att genomföra.

Vi bedömer att kontrollmålet är uppfyllt.

2.17. Kontrollmål 9 DUA- Ekonomisk uppföljning och kontroll över verksamhetens kostnader i förhållande till budget

2.17.1. Iakttagelser

Som framkommit under föregående kontrollmål såg budgetansökan ursprungligen anorlunda ut. 805 tkr söktes för att täcka utökade personalkostnader i form av SYV och koordinator under 2016, 2017 samt 2018. Men de äskade medlen beviljades inte och i slutändan beviljades endast 200 tkr från staten.

Eftersom ansvarig chef inte bedömt att det funnits ett ytterligare behov av de tjänster som specificerades i överenskommelsen har inga ytterligare ansökningar om statliga tillskott för att realisera överenskommelsen gjorts.

2.17.2. Bedömning

Utifrån att verksamheternas kostnader bekostats av linjeverksamheterna är det vår bedömning att det inte föreligger något behov av att genomföra ekonomisk kontroll och kontroll över verksamhetens kostnader i förhållande till den budget som las fram i överens-

²¹ https://www.dua.se/sites/default/files/beslut_statsbidrag_150903_0.pdf

²² 340 tkr 2016, 340 tkr 2017, 125 tkr 2018, s. 4, Överenskommelse DUA.

²³ ESF står för europeiska socialfonden och utgör EU-medel som söks via projektansökningar riktade till förvaltande myndighet, Svenska ESF-rådet. Medel kan beviljas för projekt som fokuserar på kompetensutveckling, sysselsättningsåtgärder och integrationsinsatser. Källa: esf.se (avläst 2016-11-23). I Svenljunga kommun finns två socialfondsprojekt: Startskottet och Point.

kommelsen. Däremot är det av stor vikt att linjeverksamhetens kostnader följs upp och kontrolleras i förhållande till budget enligt gängse styrmodell.

Vi bedömer att kontrollmålet är uppfyllt.

3. Revisionell bedömning

Vår samlade bedömning relaterat till det kommunala aktivitetsansvaret är att barn- och utbildningsnämnden inte helt säkerställt en ändamålsenlig planering, styrning och uppföljning av verksamheten i enlighet med skollagens krav i dessa frågor.

Vår samlade bedömning kopplat till DUA-överenskommelsen är att kommunstyrelsen och samverkansnämnd arbetsmarknad inte helt säkerställt en ändamålsenlig planering av DUA-överenskommelsen för att möjliggöra realisering, styrning och uppföljning av överenskommelsen.

Vår bedömning grundar sig på slutsatser och bedömningar för respektive kontrollmål.

3.1. Rekommendationer

Rekommendationer kopplade till det kommunala aktivitetsansvaret

- Barn- och utbildningsnämnden bör säkerställa att ändamålsenliga dokument med mål och fastställda rutiner och riktlinjer finns för det kommunala aktivitetsansvaret.
- Barn- och utbildningsnämnden bör därutöver säkerställa att verksamhetens styrande dokument följs upp med jämna mellanrum.
- Barn- och utbildningsnämnden bör även utreda vilka insatser/åtgärder som når önskad effekt på individ- och gruppnivå.
- Barn- och utbildningsnämnden bör likaså tydliggöra ansvars- och rollfördelningen och i linje med detta arbete ta fram ett årshjul som klargör vem som gör vad när kopplat till det kommunala aktivitetsansvaret.
- Barn- och utbildningsnämnden bör också säkerställa att det finns standardiserade tillvägagångssätt för inledande kontakt med målgruppen.
- Barn- och utbildningsnämnden bör vidare säkerställa att det finns lokalt anpassade skriftliga rutiner och lathundar för kartläggning och registerhållning.
- Barn- och utbildningsnämnden bör även säkerställa att det finns tillgänglig information om det kommunala aktivitetsansvaret riktad mot målgruppen och målgruppens vårdnadshavare.
- Barn- och utbildningsnämnden bör dessutom fastställa att det sker en sammanhållen tillfredsställande dokumentation av kommunens insatser och åtaganden kopplat till det kommunala aktivitetsansvaret.
- Barn- och utbildningsnämnden bör därutöver förtydliga vilka budgetmässiga resurser som används inom nämndens ansvarsområden för att säkerställa kommunens åtagande kopplat till det kommunala aktivitetsansvaret.

Rekommendationer kopplade till DUA

- Kommunstyrelsen och samverkansnämnd arbetsmarknad bör i samråd säkerställa att de valda indikatorerna har en tydlig koppling till de valda målformuleringarna och därigenom kan sägas mäta måluppfyllelse.

- Kommunstyrelsen och samverkansnämnd arbetsmarknad bör också i samråd säkerställa framtagande av tydlig struktur som möjliggör tillräcklig uppföljning, mätning och utvärdering av resultat och effekter och därigenom möjliggör aktiv styrning av DUA-verksamheten.
- Kommunstyrelsen och samverkansnämnd arbetsmarknad bör därutöver i samråd säkerställa framtagande av en processkarta som tydliggör ansvar och roller för de olika funktioner, organisationer och insatser som innefattas av DUA-verksamheten.
- Kommunstyrelsen och samverkansnämnd arbetsmarknad bör även i samråd efterfråga en ändamålsenlig löpande rapportering och analys avseende DUA-verksamheternas målgrupp, insatser och resultat.

2017-01-17

Josefine Palmqvist Schultz

Projektledare

Fredrik Carlsson

Uppdragsledare